

Výkony jednodenní péče narostly málo, úhrady hodně

25.10.2023 - | Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR

Z tuzemských nemocnic ale také zaznívají hlasy, že ze strany zdravotních pojišťoven necítí podporu k zavádění jednodenní péče v jiných než chirurgických oborech.

Zdravotním pojišťovnám jsme proto položili tři dotazy, abychom jejich postoj k jednodenní péči zmapovali. Některé jsou „jednodence“ nakloněné více, jiné méně. Opakovaně zaznělo, že objem výkonů v tomto segmentu stoupl jen lehce, objem úhrad ale násobně.

Dotklo se vaší pojišťovny nějak zásadně zařazení jednodenní péče do úhradové vyhlášky?

Viktorie Plívová, tisková mluvčí **Všeobecné zdravotní pojišťovny (VZP)**: Zařazení jednodenní péče do úhradové vyhlášky vnímáme pozitivně. Z hlediska bezpečnosti a přínosu pro pacienta je to pozitivní posun. VZP ČR nabízela již před implementací jednodenní péče do úhradové vyhlášky poskytovatelům zdravotních služeb balíčky na úhradu operací v jednodenní péči. Jednotková cena jednodenní péče uvedená v návrhu úhradové vyhlášky 2024 je vyšší než stávající cena balíčkových úhrad, které VZP ČR nabízí. Pokud však dojde k masivnějšímu poskytování jednodenní péče s efektem přesunu péče z akutní lůžkové péče do jednodenního režimu, může dojít k celkové finanční úspoře.

Jana Schillerová, tisková mluvčí **Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra (ZP MV)**: V případě jednodenní péče má Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky s poskytovateli zdravotních služeb uzavřené smlouvy a hradí jednodenní péči prostřednictvím balíčkových úhrad více než deset let. A to jak poskytovatelům zdravotních služeb ambulantní péče, tak smluvním poskytovatelům akutní lůžkové péče. Jedná se zejména o jednodenní péči na lůžku (JPL) v chirurgických oborech. Od roku 2022 umožňujeme nasmlouvání jednodenní péče také v oboru kardiologie, určena je výhradně pro Centra s vysoce specializované komplexní a kardiovaskulární péče. ZP MV ČR má aktuálně s poskytovateli nasmlouvané výkony jednodenní péče také v oboru ortopedie, gynekologie, urologie nebo ORL.

Ivo Čelechovský, tiskový mluvčí **RBP, zdravotní pojišťovny**: RBP sama již v dřívějších letech projednávala s vybranými PZS možnosti jednodenní chirurgie. Výsledky těchto jednání pak s daným poskytovatelem nastavila do svých smluvních podmínek. Jako příklad našich smluvních podmínek jednodenní chirurgie můžeme uvést Nemocnici Podlesí, kde jsme se dohodli na úhradových podmínkách pro jednodenní zákroky v oblasti kardiochirurgie. Tento směr péče tedy vnímáme jako správný krok, nicméně jeho vývoj a prostup do jednotlivých oborů by se měl vyvíjet přirozeně, nikoliv na základě cenové motivace zakotvené v úhradové vyhlášce.

Petr Kvapil, tiskový mluvčí **Zaměstnanecké pojišťovny Škoda (ZPŠ)**: Tento krok nejvíce ovlivnil hospodaření s finančními prostředky především v segmentu specializované ambulantní péče u poskytovatelů jednodenní péče v oboru chirurgie, jelikož úhrada za jednotlivé výkony vychází z přepočtu dle CZ-DRG a ze základních sazeb nemocnic. Tím došlo k více než 300procentnímu navýšení úhrad v jednodenní chirurgii v segmentu specializované ambulantní péče při relativně nižším nárůstu objemu případů – o 31 procent – oproti referenčnímu období roku 2021. Ze strany zdravotní pojišťovny jde o neadekvátní ohodnocení těchto výkonů vzhledem k rozdílným podmínkám provádění těchto výkonů v ambulantním a v nemocničním prostředí. Náklady jednotlivých

poskytovatelů jsou proto podle našeho názoru s tímto nesrovnatelné.

František Tlapák, tiskový mluvčí **Oborové zdravotní pojišťovny (OZP)**: V současné době ještě definitivní podobu úhradové vyhlášky pro rok 2024 neznáme. Zatím byl předložen pouze návrh, ke kterému přišlo velké množství připomínek od všech zainteresovaných subjektů. V současné době na definitivním znění ministerstvo zdravotnictví pracuje.

Elenka Mazurová, tisková mluvčí **České průmyslové zdravotní pojišťovny (ČPZP)**: Jednodenní péče byla do úhradové vyhlášky zařazena již pro rok letošní – jednalo se o několik chirurgických výkonů/balíčků. Pro příští rok je rozsah péče vyšší – dopady letošního roku zhodnotíme ve výroční zprávě, predikce pro rok příští se teprve připravuje, hovořit tedy o dopadech je předčasné.

Některé nemocnice tvrdí, že ze strany zdravotních pojišťoven necítí podporu k zavádění jednodenní péče v jiných než chirurgických oborech. Jak se k tomu staví vaše pojišťovna?

VZP: VZP ČR podporuje všechny obory pro poskytování jednodenní péče. Podmínkou je medicínská proveditelnost a typ péče, který je v současné době prováděn v hospitalizačním, nikoli v ambulantním režimu.

ZP MV: Jednodenní péče může být s poskytovateli zdravotních služeb nasmlouvána v případě splnění podmínek pro zajištění jednodenní péče, to znamená, že musí doložit výběrové řízení a oprávnění k poskytování zdravotních služeb pro jednodenní péči a splňovat podmínky věcného, technického a personálního zajištění pro poskytování jednodenní péče, dle vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb, a vyhlášky č. 92/2012 Sb. o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče.

RBP: V RBP jsme tento názor nezaregistrovali. Žádosti jednotlivých poskytovatelů zdravotních služeb o nasmlouvání jednodenní péče vždy posuzujeme ze dvou hledisek. Jednak, zda jsou splněny všechny legislativní, personální a organizační požadavky spojené s nasmlouváním a poskytováním jednodenní péče, a dále, zda budeme disponovat dodatečnými prostředky. Nicméně s ohledem na deficitní návrh ministerstva zdravotnictví pro rok 2024 nevyklučujeme, že při posuzování rozvoje sítě, nejen v oblasti JPL, budeme v příštím roce konzervativnější.

ZPŠ: ZPŠ již dlouhodobě podporuje provádění výkonů v jednodenní chirurgii, jak v nemocničním, tak i v ambulantním segmentu, kdy každý rok připravuje aktualizaci ceníku těchto výkonů, který reflektuje obecný zájem snížit počet hospitalizací. Naše pojišťovna při výběru konkrétních výkonů zařazených do jednodenní chirurgie úzce spolupracuje s lékaři a vybranými nemocnicemi, kdy základním kritériem tohoto výběru je medicínské hledisko, zohlednění rizika vzniku případných komplikací. Do nabídky těchto výkonů jsou zařazeny výkony z několika odborností, kromě chirurgie a ortopedie to jsou výkony z oboru gynekologie, dětské gynekologie, cévní chirurgie, otorinolaryngologie, urologie a očního lékařství.

OZP: Nejde o rozhodnutí zdravotních pojišťoven. Postupujeme podle platné legislativy. Jednodenní péče na lůžku následuje z definice dané vyhláškou č. 134/1998 Sb. (, kterou se vydává Seznam zdravotních výkonů) po provedení invazivního, nebo operačního výkonu. To znamená, že už ze samotné definice jednodenní péče vyplývá její zavádění v chirurgických/invazivních oborech.

ČPZP: Jednodenní péči zajišťovaly zdravotní pojišťovny již delší dobu formou vlastních „balíčků“, tedy úhradou celého výkonu jednotnou cenou. Výhodou bylo, že tuto péči nasmlouvaly pojišťovny u specializovaných zařízení, kde dosahovaly nejen příznivé ceny, ale měly také záruky kvality péče nad touto skupinou výkonů, vazbou na rehabilitace atd. Tím, že úhradová vyhláška ministerstva zdravotnictví definovala ceny pro provádění jednodenní péče (mimořádně v hodnotách daleko

vyšších, než byly předchozí, tržně sjednané ceny), vzrostla částečně poptávka po nasmlouvání nového typu úhrady i ze strany některých nemocnic. Pokud má zdravotní pojišťovna postupovat s péčí řádného hospodáře a byla schopna sama sjednat cenu za nějaký zákrok pomocí vlastního „balíčku“ a dělala tak dlouhé roky, je pochopitelné, že za stejnou péči nemá moc vůli hradit dvojnásobnou či trojnásobnou částku. Poskytovatelé akutní lůžkové péče ovšem nejsou při snaze realizovat „jednodenní péči“ jednotní.

V návrhu nové vyhlášky je, že by jednodenní péče nemusela být oddělena od akutního provozu. Jaký máte na takovou změnu názor -lepší to, nebo zhorší péči v nemocnicích?

VZP: Tuto změnu považujeme jednoznačně za pozitivní, protože snížení doby, samozřejmě v souladu s lege artis procesem zákroku, jednoznačně zvyšuje bezpečnost a profit pacienta.

ZP MV: Zavedení jednodenní péče do znění úhradové vyhlášky znamenalo výrazné navýšení úhrady. Ve srovnání s rokem 2022 došlo u jednodenní péče k nárůstu ošetřených pojištěnců pouze o 15 procent, úhrada ale vzrostla o 156 procent.

RBP: Podmínka poskytování jednodenní péče na samostatném pracovišti měla podle RBP zůstat zachována i v úhradové vyhlášce pro rok 2024. V důvodové zprávě ministerstvo mimo jiné uvádí, že další rozšíření jednodenní péče do dalších odborností bylo konzultováno o odbornými společnostmi, a že přínosem zavedení jednodenní péče do úhradové vyhlášky je sjednocení vykazování, podpora provádění péče formou jednodenní péče, vyšší bezpečnost péče pro pacienty a potenciálně úspora nákladů pro zdravotní pojišťovny. Podle RBP ale k žádné úspoře, při zachování podmínek a dostupnosti zdravotních služeb a s ohledem na ceny JPL stanovené úhradovou vyhláškou, nedojde. Otázku zlepšení či zhoršení zdravotních služeb v nemocnicích je nutno položit především nemocnicím, které tyto všechny předmětné požadavky musí splnit, včetně personálních a prostorových kapacit.

ZPŠ: Zdravotní pojišťovny apelují na zachování odděleného provozu jednodenní péče a akutního provozu především z důvodu rizika přenosu různých nozokominálních infekcí, což je jeden z hlavních argumentů uváděných ze strany odborných společností pro zavádění výkonů jednodenní chirurgie do praxe.

OZP: Doposud platila dohodnutá pravidla ve smyslu, že jednodenní péče následuje po plánovaných výkonech, nikoli akutních. Má-li dojít k posunu v tomto názoru, je to jistě třeba nejprve důkladně prodiskutovat se zástupci odborné veřejnosti, poskytovatelů a plátců.

ČPZP: Plné oddělení jednodenní péče od ostatního akutního provozu jsme považovali pro pacienty za bezpečnější a za nákladově efektivnější. Tím bylo často i zdůvodňováno, proč je cena za balíček nově tak vysoká, přínos byl v snížení rizika přenosu nosokomiálních nákaz na pacienta. Tato bariéra byla ovšem (minimálně slovně) odstraněna a výsledky takového jednání se mohou ukázat až s odstupem. To je to, zda provoz jednodenní péče a lůžkové klasické péče na jedněch sálech, na jedněch postelích, bude mít dopad na průběh hojení pacientů, nebo nikoliv. Klinické výsledky, které by toto na datech v současné době ukazovaly, ovšem k dispozici nemáme.

Zdroj: ZdravotnickýDeník.cz

<https://www.vzp.cz/o-nas/aktuality/pojistovny-vykony-jednodenni-pece-narostly-malo-uh rady-hodne>